

Utbildningsinspektion i Rudboda skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Lidingö kommun och besökt Rudboda skola den 23-24 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Rudboda skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Rudboda skola intervjuades rektorn, elevvårdspersonal, lärare, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner under inspektionen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningen. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Rudboda skola	Antal elever
Förskoleklass	35
Grundskola	223

Källa: Skolans egna uppgifter.

På Rudboda skola finns förskoleklass och grundskolans årskurser 1–5. I anslutning till skolan finns även fritidshemsverksamhet. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg beskrivs i separata rapporter avseende hela kommunens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.

Lärare och elever är indelade i fyra arbetslag. Två arbetslag med förskoleklass t.o.m. årskurs 2, ett arbetslag för årskurs 3 t.o.m. 5 och ett för fritidshemsverksamheten.

Skolans ledningsgrupp består av rektorn, tre arbetslagsledare och en specialpedagog. Rudboda skola ingår i Källängens skolområde tillsammans med tre andra grundskolor och sex förskolor. För skolområdet finns en skolområdeschef.

Inspektionen omfattar förskoleklass och grundskola. Rudboda skola ingår, tillsammans med övriga kommunala skolor på Lidingö, i försöket med timpanelös utbildning i grundskolan.

Helhetsbedömning

Rudboda skola bedriver en verksamhet som till största delen fungerar väl. Enligt skolans rektor når mellan 95 och 100 procent målen för de nationella ämnesproven för årskurs 5 och detta indikerar att eleverna förvärvar goda kunskaper i svenska, engelska och matematik under sin skoltid i Rudboda skola. Kunskapsresultaten följs upp på en skolövergripande nivå i dessa ämnen, men övriga ämnen följs inte upp på skolövergripande nivå. Inspektörerna kan därför inte bedöma elevernas kunskapsresultat i andra ämnen än svenska, engelska och matematik där resultaten emellertid bedöms vara goda. Inspektörerna gör också bedömningen att uppföljningen av elevernas kunskapsresultat i sin helhet behöver förbättras.

Trots att rektorn måste förbättra sin uppföljning och utvärdering av skolans samlade kunskapsresultat gör inspektörerna bedömningen att rektorn tar ett övergripande ansvar för att verksamheten utvecklas. Flera förbättringsarbeten har initierats, bland annat utvecklingen av underlag för bedömningar av elevernas kunskaper i NO-ämnena. Insatser har också gjorts för att i första hand ge specialpedagogiskt stöd inom klassens ram och därigenom öka anpassningen av undervisningen till varje enskild elevs förutsättningar och behov, även om detta område enligt inspektörerna fortfarande bör utvecklas ytterligare.

Under inspektionen framkommer att det är oklart i vilken utsträckning lärarna, vid sin bedömning av elevernas kunskaper, utgår från de nationella kursplanerna i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Detta bekräftas i samtalen med eleverna som själva utvärderar sina kunskaper i svenska, engelska och matematik men inte i övriga ämnen. Att skolan har ett tydligt "treämneshfokus" styrks också av de underlag för utvecklingssamtal som skolan har arbetat fram och som finns just i dessa tre ämnen. Inspektionen visar att eleverna har inflytande över undervisningen men att detta bör utvecklas. Eleverna har stor frihet att bestämma i vilken ordning de ska arbeta med givna arbetsuppgifter men begränsat inflytande över vägen till att nå målen, dvs. arbetssätt och arbetsformer. En förutsättning för att kunna utöva inflytande över undervisningen är att eleverna känner till målen för utbildningen. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över sitt eget lärande bör förbättras och att lärarna i större utsträckning bör utgå från de nationella kursplanerna i samtliga ämnen.

Det framkommer i samtliga intervjuer att skolan upplevs som trygg och trivsamt. Det finns ett fungerande värdegrundsarbete som genomsyrar verksamheten och skolan har rutiner för hantering av fall av diskriminering och kränkande behandling. Skolans utvärderar värdegrundsarbetet i samband med att verksamheten i stort utvärderas regelbundet och redovisar detta i sin kvalitetsredovisning.

Kvalitetsredovisningen innehåller dock inte någon redovisning av kunskapsresultaten i kursplanernas samtliga ämnen och inte heller någon analys av elevernas kunskapsutveckling. Inspektörerna gör därför bedömningen att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav och måste förbättras. Detta gäller också skolan likabehandlingsplan.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Eleverna ges inte möjlighet att nå de nationella målen för hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Skolan har inte rutiner som säkerställer att utdrag ur belastningsregistret lämnas i enlighet med lagen om registerkontroll (lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 3 a och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- De individuella utvecklingsplanerna bör i högre utsträckning ta sin utgångspunkt i nationella mål och utvecklas så att långsiktiga mål och skolans insatser tydligare framgår.
- Användningen av de nationella kursplanerna för bedömning av elevernas kunskaper bör förbättras. Skolan bör också tydliggöra arbetsuppgifternas relation till de nationella målen.
- Skolan bör förbättra arbetet med läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot så att de i större utsträckning anger undervisningens inriktning.
- Skolan bör förbättra elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande och i samband med detta också förbättra elevernas kännedom om målen.
- Anpassningen av undervisningen till alla elevers skilda behov och förutsättningar bör förbättras.
- Skolan bör försäkra sig om att tillräckliga förutsättningar ges för eleverna att nå målen i samtliga ämnen i de nationella kursplanerna för årskurs 5.
- Rektorns pedagogiska ledarskap bör utvecklas.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Nationella ämnesprov för årskurs 5. Tabellen anger andelen elever som enligt skolans bedömning uppnått målen i ämnesproven i Rudboda skola.

År	År 2005	År 2006	År 2007
Svenska	-	96	100
Engelska	-	96	96
Matematik	-	94	95

Källa: skolans egna uppgifter, uppgifter från 2005 saknas

Kommentar:

Enligt de nationella ämnesproven i årskurs 5 för 2007 når 95-100 procent målen för proven i svenska, engelska och matematik. Detta indikerar att eleverna når goda kunskapsresultaten i dessa ämnen. För övriga ämnen finns ingen skolövergripande uppföljning och inspektörerna kan således inte bedöma i vilken utsträckning eleverna når målen för utbildningen i förhållande till de nationella kursplanerna för årskurs 5. Någon skolövergripande diskussion och analys av kunskapsresultaten har inte gjorts och inte heller har skolan analyserat eventuella skillnader mellan pojkar och flickor. En separat redovisning av flickors och pojkars resultat är dock under utvecklande.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

I samtalet med lärarna framkommer att varje elevs kunskapsresultat i svenska, engelska och matematik följs upp kontinuerligt vilket styrks av de underlag för utvecklingssamtal som inspektörerna fått ta del av. Övriga ämnen följs inte upp med samma systematik. Utvecklingssamtal äger rum två gånger per år och är uppskattade av både personal, elever och föräldrar. Vid dessa samtal upprättas individuella utvecklingsplaner. Av de utvecklingsplaner som inspektörerna har tagit del av framgår att uppgifter i för hög grad läggs på föräldrarna och hemmet och inspektörerna vill påpeka att det är först och främst skolans ansvar att eleverna når målen för utbildningen. Skolan företar utvärderingar av utvecklingssamtalet, vilket inspektörerna ser som ett lovvärt initiativ. Området som helhet bedöms hålla god kvalitet, dock bör genomförandet av utvecklingssamtalen och de individuella utvecklingsplanerna förbättras.

Uppföljning av alla ämnen

I de nationella kursplanerna för årskurs 5 finns mål att uppnå i samtliga ämnen. Lärarna i Rudboda skola följer regelbundet upp elevernas resultatutveckling i ämnena svenska, engelska och matematik. Övriga ämnen i de nationella kursplanerna följs inte upp med samma tydliga systematik och diskuteras endast sporadiskt vid exempelvis utvecklingssamtalen. Inspektörerna gör bedömningen att lärarna mer systematiskt och regelbundet bör följa upp elevernas kunskapsresultat i kursplanernas samtliga ämnen.

Individuell utvecklingsplan

I grundskoleförordningen ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Vid utvecklingssamtalet ska läraren

i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå nationella mål och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanens och kursplanernas mål. Se vidare i Skolverkets ”Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner”.

Inspektörerna har tagit del av några exempel på individuella utvecklingsplaner och bedömer att dessa bör utvecklas så att långsiktiga mål och skolans insatser tydligare framgår med utgångspunkt i nationella mål.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling,
- om lärarna vid bedömning och utgår från de nationella målen i kursplanerna

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Till grund för lärarnas bedömning av elevernas kunskaper ligger bland annat de nationella ämnesproven, men också andra prov, diagnoser, läsutvecklingsschema och redovisningar.

Inspektörerna gör bedömningen att en allsidig bedömning av elevernas kunskaper görs. I svenska, engelska och matematik bedöms elevernas kunskaper utifrån skolområdets gemensamt utarbetade bedömningskriterier, som tydlig utgår från de nationella målen. För närvarande pågår på skolan också ett utvecklingsarbete kring de nationella kursplanerna i NO-ämnena. Eleverna utvärderar själva sina kunskaper utifrån tankekartor som finns framtagna i ämnena svenska, engelska och matematik och dessa utgår tydligt från de nationella målen för ämnena. Området bedöms i sin helhet hålla god kvalitet trots nedanstående utvecklingsområde;

Utgångspunkt vid bedömning

Lärarna ska, vid bedömningen av elevernas kunskaper, utgå från de nationella kursplanerna. Skolans underlag för utvärdering av elevernas kunskaper i svenska, engelska och matematik har tydliga kopplingar till de nationella kursplanerna. I övriga ämnen är det mer oklart i vilken utsträckning lärarna använder sig av de nationella kursplanerna för bedömning av elevernas kunskaper. Kunskaperna bedöms istället utifrån de enskilda lärarnas uppfattning av de nationella målen.

Inspektörerna bedömer att lärarna bör förbättra sin användning av de nationella kursplanerna för bedömning av elevernas kunskaper. I detta sammanhang vill in-

spektörerna också påpeka vikten av att lärarnas samverkan för en likvärdig bedömning av elevernas kunskaper.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Under verksamhetsbesöken ser inspektörerna goda exempel på en undervisning som utgår från läroplanens mål att sträva mot. Eleverna uttrycker nyfikenhet och lust att lära. Möjlighet ges till att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, samt att reflektera och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. Under intervjun med personalen framkommer emellertid att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning detta sker. Rektorn bekräftar att detta är ett utvecklingsområde och inspektörerna bedömer att undervisningens inriktning i större utsträckning bör följas upp och utvärderas (för bedömning se 3.3 Rektors ansvar). Eleverna ges möjlighet till ansvarstagande över det egna arbetet genom de så kallade arbetsscheman som varje elev får i början av varje vecka. Möjlighet till inflytande över verksamheten i stort ges genom klassråd och elevråd, som leds av rektorn. Dessutom finns ytterligare råd inom vilka eleverna kan vara med och påverka sin arbetsmiljö. Förskoleklassen bedöms utgöra en verksamhet av god kvalitet där skolan arbetar med att ta fram mål och riktlinjer för verksamheten.

Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att verksamheten i förskoleklassen bör anpassa sina målbeskrivningar så att barnens kunskaper inte mäts utan att det är läroplanens mål att sträva mot och därmed verksamhetens inriktning som skall utvärderas. Inspektörerna förutsätter att det pedagogiska arbetet i förskoleklasserna utvecklas enligt läroplanens intentioner, så att året i förskoleklassen blir det möte mellan och integrering av förskolan och skolan som är avsedd.

Inspektörerna har nedan identifierat ett par centrala utvecklingsområden, varför bedömningsområdet som helhet bedöms hålla mindre god kvalitet.

Utbildningens inriktning

I läroplanen och kursplanerna framgår att målen att sträva mot ska utgöra inriktningen på undervisningen. Som tidigare framgått, ser inspektörerna goda exempel på när målen att sträva mot ligger till grund för undervisningen men i vilken utsträckning detta sker varierar, vilket bör ses över. I samtalet med lärarna framgår också att det saknas en samsyn om vad målen att sträva mot innebär för undervisningen. Inspektörerna bedömer att skolans arbetet med läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot bör förbättras.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

I läroplanen uttrycks att eleverna ska få reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Förutsättningar för detta är bland annat att eleverna har kännedom om målen för utbildningen och att de ges verktyg och beredskap för ett sådant arbetssätt.

Rudboda skola har arbetat fram en plan för arbetet med elevinflytande och individanpassning. I flertalet klasser i Rudboda skola ges eleverna ett antal arbetsuppgifter som ska utföras under veckan. Eleverna har stort inflytande över i vilken ordning de vill ta sig an arbetsuppgifterna. Däremot kan inspektörerna se få tillfällen då eleverna får möjlighet till inflytande över på vilket sätt de ska nå målen för utbildningen, dvs. planering av undervisningen, arbetssätt och arbetsformer. Både uppgifter och arbetssätt är i många fall redan givna i elevernas arbetsuppgifter. En förutsättning för att eleverna ska kunna utöva inflytande över sitt eget lärande är att de känner till målen för utbildningen. Varken elever eller föräldrar anger att de fått målen för utbildningen presenterade för sig utan känner endast till de målen som gäller för den närmaste veckan och som presenteras i veckobrev eller på övrigt sätt. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande och i samband med detta också förbättra elevernas kännedom om målen.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Rudboda skola identifierar tidigt de elever som riskerar att inte nå målen och dessa elever ges särskilt stöd utifrån sina behov. Nytt för den här terminen är att stödet främst ges inom klassrummets ram och specialpedagogen arbetar, tillsammans med lärarna, för att anpassa undervisningen till dessa elevers förutsättningar och behov. Skolan använder också datorprogram och alternativa läromedel för att individanpassa undervisningen. Åtgärdsprogram upprättas för alla elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd, antingen av klassläraren eller i samband med elevvårdskonferens. De exempel på åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av uppfyller i huvudsak författningarnas krav, men de kan utvecklas när det gäller beskrivningen av hur åtgärderna ska utvärderas. Se vidare Skolverkets allmänna råd: För arbete med åtgärdsprogram SKOLFS 2008:25. När det gäller de elever som inte har några svårigheter i skolarbetet eller till och med klarar av "lite mer" ser inspektörerna få exempel på anpassning av undervisningen. Trots nedanstående utvecklingsområden bedöms området som helhet hålla god kvalitet.

Individanpassad undervisning

Läraren ska enligt läroplanen utgå från varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Rektorn och personalen visar insikt i vikten av att individanpassa undervisningen. En viss del av anpassningen av undervisningen till elevernas skilda förutsättningar och behov görs genom att uppgifter i klassens gemensamma arbetsschema "stryks". Det framkommer också vid ett flertal tillfällen under inspektionen att skolan har svårt att anpassa undervisningen till de elever som vill ha och behöver större utmaningar. Detta gäller bland annat när en elev arbetar fort och klarar av veckans "beting" på kortare tid än beräknat och resterande tid får rita, läsa eller göra något liknande. Men det gäller också de tillfällen då elever redan tidigt pekar på att det önskar större utmaningar och skolan inte klarar av att möta detta önskemål genom exempelvis alternativa läromedel och arbetsformer. Trots att skolan gör insatser för att individanpassa undervisningen bedömer inspektörerna att skolan bör förbättra anpassningen av undervisningen till alla elevers skilda behov och förutsättningar.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

I inspektionen framkommer att både rektorn, personalen, eleverna och föräldrarna upplever skolan som både trygg och trivsamt. Arbetsro råder på lektionerna och elever och personal har till synes ett respektfullt förhållningssätt till varandra. Källängens skolområde har sedan en tid tillbaka fokuserat på ett aktivt värdegrundsarbete och har identifierat ett antal värdegrundsord som genomsyrar verksamheten. I Rudboda skola kan inspektörerna se goda exempel på när skolans värdegrundsarbete aktualiseras inte bara vid speciella tillfällen utan också ges utrymme under hela skoldagen. Skolan har ordningsregler och varje klass har trivselregler som klasslärare och elever har arbetat fram tillsammans. Inspektörerna vill poängtera vikten av att eleverna görs delaktiga vid nästa revidering av ordningsreglerna. Skolan har upprättat en likabehandlingsplan som dock inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan. Trots detta bedöms området som helhet hålla god kvalitet.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Enligt en särskild förordning omfattar skyldigheten också att denna plan ska arbetas fram, följas upp och ses över under medverkan av elever. Skolans likabehandlingsplan, som inspektörerna tagit del av uppfyller lagens krav i flera avseenden och beskriver bl.a. skolans samlade arbete för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling. I fråga om planerade åtgärder behöver dock planen i högre grad utgå från en aktuell kartläggning av verksamheten. Vid framtagandet och utvecklandet av planen måste skolan beakta förordningskravet på barn och elevers delaktighet. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen måste utvecklas i dessa delar. Se

vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). En samlad bedömning av kommunens upprättade likabehandlingsplaner återfinns i kommunrapporten.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektionen visar att eleverna vid Rudboda skola erbjuds en verksamhet och undervisning som till innehåll och omfattning i stort är i enlighet med gällande bestämmelser. Inspektörerna bedömer därför att området Tillgång till likvärdig utbildning är av god kvalitet trots att nedanstående utvecklingsområde har identifierats:

Garanterad undervisningstid

I de nationella kursplanerna finns mål att uppnå i samtliga ämnen. Vid inspektionsbesöket framkommer att elevernas undervisning i hem- och konsumentkunskap begränsas till matlagning ungefär var sjätte vecka tillsammans med en fritidspedagog i fritidshemmets lokaler. Inspektörerna bedömer att skolans

elever på detta sätt inte ges tillräckliga förutsättningar för att nå målen i årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap. Det framstår också som oklart för inspektörerna i vilken utsträckning eleverna i Rudboda skola ges ämnena kemi, teknik, biologi och bild i tillräcklig utsträckning varför inspektörerna bedömer att skolan bör försäkra sig om att tillräckliga förutsättningar ges för eleverna att nå målen i samtliga ämnen i de nationella kursplanerna för årskurs 5.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Den nationella statistiken för året 2006/2007 visar att ca 88 procent av lärarna har pedagogisk högskoleutbildning. Rektorn uppger att tre av lärarna saknar lärarutbildning och därmed också utbildning för den undervisning de bedriver. Dessa lärare har inte någon tillsvidareanställning på skolan. Övriga lärare undervisar, enligt rektorn, i huvudsak i de ämnen och årskurser de har utbildning för och ges möjlighet till kompetensutveckling utifrån skolgemensamma och individuella behov. Inspektörerna bedömer att området håller god kvalitet.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Sedan rektorn tillträdde sin tjänst på Rudboda skola för cirka ett och ett halvt år sedan har en mängd förbättrings- och utvecklingsarbetet startats upp, vilket inspektörerna finner lovvärt. Rektorn håller sig väl förtrogen med verksamheten och han är känd bland elever och föräldrar, som uppger att de har stort förtroende för rektorn. Rektorn har också utvecklat sitt pedagogiska ledarskap och lärarna anger att rektorn uppmuntrar och leder pedagogiska diskussioner. Rektorns pedagogiska ledarskap bör dock utvecklas kring exempelvis uppföljningen av undervisningens inriktning. Beslut fattas i enlighet med författningarna. Trots att rektorn på flera sätt tar ett gott ansvar för skolans pedagogiska ledning, bedöms området som helhet hålla mindre god kvalitet med hänvisning till nedanstående utvecklingsområden.

Rektor som pedagogisk ledare

Enligt skollagen vilar det på rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Som pedagogisk ledare i skolan har rektorn, enligt läroplanen, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Trots att rektorn tar stort ansvar för den pedagogiska ledningen på skolan, gör inspektörerna bedömningen att det pedagogiska ledarskapet kan utvecklas ytterligare mot bakgrund av att varken undervisningens inriktning mot läroplanens mål att sträva mot eller individanpassningen följs upp (se avsnitt 1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov).

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt skolförfattningarna har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. Sådan uppföljning bör ske i samtliga ämnen. Även läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot bör följas upp på skolnivå. Rudboda skola har ett mycket tydligt treämneshfokus, d v s en samlad bild av elevernas kunskaper finns i svenska, engelska och matematik. Det är också dessa tre ämnen som eleverna själva utvärderar inför bland annat utvecklingssamtalen. Det är inspektörernas bedömning att rektorns uppföljning av kunskapsresultaten på övergripande nivå inte är tillräcklig då den inte sker i samtliga ämnen och detta måste åtgärdas.

Registerkontroll

Av inspektionen framgår att det finns tydliga rutiner för registerkontroll på skolan vad gäller personal som ska anställas.

Sådana rutiner saknas dock för lärarstuderande som finns på skolan, vilket måste åtgärdas.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

I Rudboda skola pågår ett kontinuerligt kvalitetsarbete bland annat genom planerade avstämningar med arbetslagen, det så kallade kvalitetshjulet samt arbetslagens egna arbetsplaner och kvalitetsredovisningar. Kvalitetsarbetet har utvecklats under de senaste åren, framför allt sedan skolans rektor tillträdde. Bland annat har kvalitetsarbetet inom arbetslagen förtydligats och som tidigare nämnts så har de specialpedagogiska insatserna vidareutvecklats. Skolans kvalitetsredovisning bedöms dock inte uppfylla de krav som ställs på en sådan redovisning. Området som helhet bedöms hålla god kvalitet.

Kvalitetsredovisning

Varje skola, förskola och fritidshem ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals delaktighet i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Det ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Rudboda skola har en kvalitetsredovisning för år 2006/2007. Redovisningen innehåller olika av nämnden prioriterade mål, t.ex. avseenden föräldrainflytande och värdegrundsarbete, viss resultatredovisning främst i form av enkätsvar och en redovisning/analys av det arbete som genomförts under året. Även om det finns mål kring värdegrundsarbetet och resultat i de nationella ämnesproven i årskurs 5

presenterade redovisas inte några analyser gällande uppnådda kunskapsresultat och elevernas trygghet och huruvida eleverna utvecklar de värderingar läroplanen uttrycker. Vidare framgår av intervjuerna att eleverna inte varit delaktiga i arbetet med kvalitetsredovisningen. Slutligen har skolan inte redovisat sin uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. Sammantaget bedömer inspektörerna att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav när det gäller uppföljning av i vilken utsträckning verksamheten har förverkligat de nationella målen för utbildningen och detta måste åtgärdas.

2008-09-25 Stockholm

Anna Rydin

Mats Peterson